

נוהל למתן רישיון ספק הגז
נוהל זה מעודכן מיוני 2008

פרק א' – פרשנות

הגדרות 1.	בנוהל זה -
"אירוע גפ"מ"	פליטה לא מבוקרת של גפ"מ ממיתקן גפ"מ, או חשש לפליטה כזו;
"בעל עניין"	כהגדרתו בחוק החברות, התשנ"ט-1999 ¹ ;
"גורמי חירום והצלה"	משטרת ישראל, שירותי הכבאות, מגן דוד אדום והאגף לחמרים מסוכנים במשרד לאיכות הסביבה;
"גפ"מ"	גז פחמימני מעובה כהגדרתו בחוק;
"הובלה"	הובלת גפ"מ במכליות או בכלי רכב המובילים מכלים מיטלטלים;
"המנהל"	מי שמונה לפי סעיף 3(ב) לחוק למנהל לענייני גז פחמימני מעובה;
"חוזה"	כמשמעותו בחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973 ² ;
"חניון לרכב מוביל גפ"מ"	חניון למכליות גפ"מ הרשוי לפי פרט 2.1 ו' לצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשנ"ה-1995 ³ ולרכב הנושא מכלי גפ"מ מיטלטלים;
"מוקד חירום"	מוקד מרכזי העונה לקריאות הנוגעות לאירועי גפ"מ, ומקושר לגורמי חירום והצלה ולצוותי חירום;
"מורשה"	כל אדם שאינו עובד של ספק גז, המבצע עבודת גז עבור ספק גז או מטעמו;

¹ס"ח התשנ"ט, עמ' 189

²ס"ח התשל"ג, עמ' 118

³ק"ח התשנ"ה, עמ' 1217

- "מילוי גפ"מ"** - מילוי גפ"מ במכלים מיטלטלים וכן כל עבודת גז אחרת במיתקן מילוי ;
- "מכל ניח"** - כהגדרתו בתקן ישראלי ת"י 158, חלק 1 ;
- "מכל מיטלטל"** - מכל להובלה ואחסנה של גפ"מ, המתאים להגדרת התקנים הישראליים ת"י 70 או ת"י 1493 ;
- "מכל שלא למילוי חוזר"** - מכל המתאים להגדרת התקן הישראלי ת"י 844 ;
- "מכלית"** - רכב להובלת גפ"מ בצובר ;
- "מנכ"ל"** - לרבות כל ממלא תפקיד כאמור בתאגיד אף אם תוארו שונה ;
- "מפעיל מכלית"** - אדם שעוסק במילוי ופריקה של גפ"מ במכלית כולל הפעלת אמצעים לחיבור וניתוק המכלית ;
- "מתכנן גפ"מ"** - כהגדרתו בתקנות העוסקים ;
- "מתקין גפ"מ"** - כמוגדר בתקנות העוסקים ;
- "מיתקן גפ"מ"** - מיתקן גז כהגדרתו בחוק, לגפ"מ ;
- "מיתקן מילוי"** - אתר שמתבצעת בו פעילות אחסון של גפ"מ בצובר או מילוי גפ"מ במכלים מיטלטלים, וכל פעילות אחרת הכרוכה בכך, לרבות מילוי ופריקה של מכליות גפ"מ והולכת גפ"מ בצינורות, והכל שלא לצריכה עצמית ;
- "צו ההחסנה"** - צו הגז (בטיחות ורישוי) (בטיחות ההחסנה של מכלים ומכלי מחנאות במחסן גפ"מ ובמחסן עזר), התשנ"ב-1992⁴ ;
- "צרכן"** - אדם הרוכש גפ"מ על מנת לעשות בו שימוש ;
- "רכישת גפ"מ ושיווק"** - רכישת גפ"מ ושיווקו לצרכנים, למעט שיווק קמעונאי של גפ"מ במכלי מחנאות או במכלים שלא לשימוש חוזר ;
- "שיווקו"** -

⁴ ק"ת התשנ"ב, עמ' 644

תקן ישראלי אחד מאלה, המופקד לעיון הציבור בספריית
מכון התקנים ברחוב חיים לבנון 42 תל אביב ובמשרדי אגף
הבטיחות, מינהל הגז במשרד התשתיות הלאומיות, רחוב יפו
234, ירושלים;

"ת"י" -

- (1) ת"י 70 "מכלים למילוי חוזר לגזים פחמימניים
מעובים (גפ"מ)";
 - (2) ת"י 158 "מיתקנים לגזים פחמימניים מעובים,
המסופקים בתוך מכלים מיטלטלים";
 - (3) ת"י 844 "מכלים שלא למילוי חוזר, המכילים גז
פחמימני מעובה";
 - (4) ת"י 1493 "מכלי פלדה מרותכים ניידים לגפ"מ :
קיבול 110 עד 460 ליטר מים";
 - (5) ת"י 5202 "דלק לרכב מנועי : גפ"מ (גז פחמימני
מעובה) – דרישות ושיטות בדיקה";
 - (6) ת"י 5512 "מיתקנים לתדלוק ברכב גפ"מ";
- תקנות הגז (בטיחות ורישוי) (רישוי העוסקים בעבודות גז)
התשס"ה-2005⁵.

"תקנות
העוסקים" -

⁵קת' התשס"ה, עמי

פרק ב' – תנאים כלליים לרישיון ספק גז

- איסור עיסוק** 2. לא יעסוק ספק גז בגז, אלא בעסק או בעבודת גז מסוג שצוין ברישיון שבידו, שהוא אחד מאלה (להלן – תחום פעילות) :
- (1) רכישת גפ"מ ושיווקו ;
- (2) רכישת גפ"מ ושיווקו למכלים ניידים בלבד ;
- (3) אחסון גפ"מ במכלים מיטלטלים ;
- (4) הובלת גפ"מ ;
- (5) מילוי גפ"מ במכלים מטלטלים ואחסון גפ"מ בצובר ;
- (6) רכישת גפ"מ ושיווקו במכלים שלא למילוי חוזר ;
- (7) רכישת גפ"מ ושיווקו לכלי רכב בתחנות תדלוק.
- נסיון מזערי** 3. רישיון של ספק גז בתחום פעילות יוענק רק למבקש בעל נסיון כמפורט להלן :
- (1) אם הוא יחיד –שלוש שנים לפחות בעיסוק בענף הגז בתחום הפעילות, לחלופין, הוא מעסיק בעל נסיון מזערי כאמור כמנהל עסקי הגז שלו בתחומי הפעילות המבוקשים ;
- (2) אם הוא תאגיד - מנכ"ל התאגיד או חבר ההנהלה הפעילה בו, העוסק בתחומי הנדסה או תפעול, הוא בעל ניסיון של שלוש שנים לפחות בעיסוק בענף הגז שבתחום הפעילות.
- תאגיד קשור** 4. המבקש יעביר למנהל הצהרתו האם הוא תאגיד הקשור למי מספקי גז, כמשמעותו בחוק ניירות ערך, וכן חוות דעת משפטית בעניין זה.

עבר פילי 5. המנהל רשאי שלא לתת רישיון או לא לחדשו, אם המבקש, ובתאגיד - בעל עניין בתאגיד או נושא משרה בכיר בתאגיד - הורשע בעבירה או בעבירות מסוג כמפורט להלן, שחומרן, מהותן, נסיבותיהן או מספרן מביאה אותו למסקנה כי אין הוא ראוי לעסוק בגז:

(1) עבירות על בטחון המדינה;

(2) עבירות לפי החוק או דברי חקיקה הקשורים לבטיחות בגז;

(3) עבירות מרמה ורישום כוזב במסמכי תאגיד.

ביטוח 6. (א) ספק גז יחזיק בכל עת פוליסה או פוליסות תקפות לביטוח אחריותו כלפי צד ג', אחריות מקצועית ואחריות מוצר.

(ב) סכום ביטוח האחריות לאירוע גפ"מ בודד לא יפחת מ- 5,000,000 מיליון דולרים של ארצות הברית.

(ג) הסכום ההשתתפות העצמית בביטוח לא יעלה על 1% מסכום הביטוח לאירוע.

(ד) ספק הגז ימציא למנהל מדי שנה אישור מחברת הביטוח.

מוקד חירום 7. (א) ספק גז יפעיל מוקד חירום, אשר יפעל במהלך 24 שעות ביממה כל ימות השנה, או יהיה קשור למוקד חירום כאמור בחוזה מחייב.

(ב) מוקד החירום יהיה ערוך למתן מענה מקצועי והזנקת אדם או צוותי חירום במקרה של אירוע גפ"מ, בכל אתרי הפעילות של הספק. המוקד יעקוב אחר אירוע הגפ"מ עד תומו, תוך שיתוף פעולה, בזמן אמת, עם גורמי חירום והצלה ועם אגף הפיקוח במשרד התשתיות הלאומיות, לפי הצורך.

(ג) האנשים שיוזנקו לטיפול באירועי גפ"מ יהיו מיומנים ומצוידים בכל הציוד הנדרש לטיפול באירועי גפ"מ בתחום פעילותו של הספק.

(ד) מוקד החירום ייתן מענה מיידית לכל קריאה אשר מתוכנה עולה חשש כי המדובר באירוע גפ"מ, ויגרום לכך שהאירוע יטופל באופן מיידית על-פי נוהל שיכין ספק הגז, לפי הדוגמה שבתוספת הראשונה.

(ה) על כל אירוע גפ"מ מן המפורטים להלן, ידווח ספק גז למנהל או למי שהוא הסמיכו לכך, מיד עם היוודע דבר האירוע, ובהמשך על ההתפתחות האירוע עד לסיומו :

- (1) אירוע גפ"מ שגרם לפגיעה בגוף או נזק לרכוש ;
- (2) אירוע גפ"מ שהיו מעורבים בו גורמי חירום והצלה ;
- (3) אירוע גפ"מ במהלך שינועו ;
- (4) אירוע גפ"מ שחייב פינוי ;
- (5) אירוע הרעלה מגזי שריפה שמקורם במכשיר המחובר למיתקן גפ"מ.

(ו) מבלי לגרוע מן האמור לעיל, רשאי המנהל לדרוש מספק גז דוח מפורט על אירוע גפ"מ; הדוח האמור יועבר למנהל תוך חודש ימים מיום הדרישה.

8. אחראי (א) ספק גז יעסיק אדם בתפקיד אחראי בטיחות.

בטיחות

(ב) אחראי הבטיחות יהיה מתקין גפ"מ רמה 2 לפחות, ויועסק אצל ספק הגז במשרה מלאה. המנהל רשאי להתיר לספק גז מסוים להעסיק אחראי בטיחות במשרה שאיננה מלאה, אם נוכח כי לא יהיה בכך כדי לפגוע במילוי תפקידיו של המפקח אצל אותו ספק גז.

(ג) אחראי הבטיחות יהיה אחראי לקיום חוקי הבטיחות על ידי ספק הגז בתחום הפעילות של ספק הגז, לרבות כללי בטיחות, הוראות המנהל ותקנים ישראלים הנוגעים לעניין.

9. מפקח על (א) ספק גז יעסיק אדם בתפקיד מפקח על הבטיחות. (להלן – המפקח).

הבטיחות

(ב) המפקח יהיה מתכנן גפ"מ, ויכול שיועסק כעובר שכיר של ספק הגז או כקבלן עצמאי, ובלבד שיובטח ביצוע כל התפקידים והמטלות כמפורט בסעיף 10.

(ג) המפקח יכול לשמש בו זמנית גם בתפקידים אחרים אצל ספק הגז, למעט בתפקיד אחראי בטיחות, אם הוא מועסק במשרה מלאה.

(ד) המפקח יגיש דו"ח חצי-שנתי לספק הגז על ממצאי הביקורות שערך ופעולות הפיקוח שביצע ; דו"חות הביקורת יישמרו אצל ספק הגז למשך חמש שנים לפחות.

10. (א) מתפקידו של המפקח לוודא עמידת ספק גז בדרישות החיקוקים הנוגעים לבטיחות גז ולתקנים הישראליים על ידי ביקורות כמפורט להלן :

תפקידי המפקח על הבטיחות

(1) אחת לחודש לפחות, בכל מיתקן מילוי ובכל תחנת תדלוק רכב בגפ"מ שמפעיל ספק הגז ;

(2) אחת לשנה לפחות, בכל מחסן גפ"מ של ספק הגז לפי צו ההחסנה ;

(3) פעמיים בשנה לפחות, בכל סניף או סוכנות של ספק הגז.

(ב) ביקורות כאמור בתקנת משנה (א), שיהיו מדגמיות ושתובטח בהן נטילת דוגמאות משנים שונות, ייערכו בהיקף כמפורט בטבלה שבתקנת משנה (ג), בנושאים אלה :

(1) בדיקה תקופתית בהתאמה לדרישות ת"י 158 חלק 4 נספח ד' (דוחות בדיקה תקופתית של מיתקני גפ"מ) ;

(2) בדיקת תקינות לפי ת"י 158 בעת החלפת ספק גז ;

(3) בדיקה תקופתית למכלים מיטלטלים שבבעלות ספק הגז, כנדרש בת"י 70 ;

(4) בדיקה תקופתית למכלים נייחים שבבעלות ספק הגז או לקוחותיו, לפי ת"י 158 חלק 4, נספח ג (הנחיות להגנה מפני שיתוך ובדיקות תקופתיות של מכלי לחץ נייחים לגפ"מ) ;

(5) בדיקה תקופתית בתחנות תדלוק רכב בגפ"מ.

(ג) היקף מדגמים :

מדגם לשנה	כמות המיתקנים/המכלים אצל ספק הגז
1%	עד 1000
0.5% ולא פחות מ- 25	1,001 – 10,000
0.25% ולא פחות מ- 100	10,001 – 100,000
250	100,001 ויותר

(ד) המפקח יפקח כמו כן על -

(1) קיום נוהלי ספק הגז ועבודה על פי אלה :

- (א) נוהלים כתובים בתחום הכשרת עובדים והסמכתם, רכש, התקנה,
- (ב) חלוקת גז והובלתו לצרכנים, מילוי מכלים, תדלוק רכב בגפ"מ, מילוי ופריקה של מכליות, מוקד שירות, רישום לקוחות ומעקב ;
- (ג) נוהל מוקד חירום, והתאמת הנוהל לדרישות סעיף 7.

(2) קיום תכנית רענון בהדרכת עובדים בהיקף של יום אחד בשנה, לפחות, לכל עובד העוסק בגז.

מורשים 11. (א) ספק גז רשאי לבצע את הפעולות המותרות לו לפי תחום פעילותו ולהפעיל מוקד חירום, באמצעות מורשה.

(ב) ספק גז לא יספק גפ"מ למורשה ולא יעסיק מורשה, אלא אם כן וידא, באמצעות חוזה ההתקשרות ובכל דרך, שכל התחייבויותיו בתחום הרשאתו כספק גז על פי נוהל זה, יקוימו בידי המורשה כלשונן.

רשימת מיתקני גז 12. (א) ספק גז יעביר למנהל רשימה של כל מיתקני הגפ"מ אשר הוא מפעיל, במישרין או באמצעות מורשה, או שהוא מספק להם גפ"מ, כמפורט להלן:

(1) מיתקני מילוי;

(2) מחסנים כהגדרתם בצו ההחסנה;

(3) חניונים לרכב מוביל גפ"מ;

(4) תחנות תדלוק רכב בגפ"מ;

(ב) לגבי כל מיתקן יימסרו פרטים אלה:

(1) סוג המיתקן;

(2) כתובת המיתקן;

(3) מלאי הגפ"מ המרבי במיתקן.

חוזה הספקה 13. (א) ספק גז או מורשה מטעמו לא יספק גז לצרכן, אלא אם כן הצרכן התקשר עמו בחוזה.

(ב) ספק גז או מורשה מטעמו ימסור לצרכן הוראות בטיחות בכתב, על פי נהלי ספק הגז.

בדיקות תקניות 14. (א) ספק גז יבצע בדיקות תקופתיות על פי תקן ישראלי ת"י 158 (להלן - "בדיקות תקופתיות"), לכל צרכן שלו, או יוודא כי בדיקות כאמור בוצעו או שלא יספק גז לאחר חלוף מועד ביצוע הבדיקות התקופתיות.

- (ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), ספק גז שביצע בדיקות תקופתיות שצריכות להיעשות מדי חמש שנים או שווידא ביצוען של בדיקות כאמור, בכמות השווה למספר צרכניו להם צריך היה לבצע את הבדיקות התקופתיות ושרכשו ממנו גז ב- 18 החודשים האחרונים, וכן שביצע בדיקות תקופתיות שצריכות להיעשות אחת לשנה או שווידא ביצוען של בדיקות כאמור, בכמות השווה למספר צרכניו להם צריך היה לבצע את הבדיקות התקופתיות ושרכשו ממנו גז ב- 12 החודשים האחרונים-
רואים אותו כמי שעמד בדרישת תקנת משנה (א).
- (ג) ספק גז ידווח למנהל אחת לשנה על היקף הבדיקות התקופתיות שביצע כאמור בתקנת משנה (א).
- (ד) צרכן יודיע לספק הגז שלו על כל שינוי במיתקן הגז שבשימוש, או על שינוי בבעלות או ההחזקה על הנכס שבו נמצא מיתקן הגז.
- (ו) צרכן גז יאפשר לספק הגז שלו לבצע בדיקה תקופתית לאחר הודעה מראש, וכן לנתק או להפסיק את הספקת הגז, אם נדרש הדבר עקב ליקויים בטיחותיים;
לא ישתמש צרכן במיתקן גז, שננתקה או הופסקה אליו הספקת הגז על ידי ספק הגז עקב ביצוע בדיקה תקופתית או עקב ליקויים בטיחותיים; חידוש הספקת הגז על פי סעיף זה יבוצע על ידי ספק גז מורשה.

פרק ג' - תנאים לרישיון לעסוק בתחום הפעילות של רכישת גפ"מ ושיווקו

- תחולת הפרק** 15. בלי לגרוע מהוראות פרק ב', יחולו הוראות פרק זה על ספק גז בעל רישיון בתחום הפעילות של רכישת גפ"מ ושיווקו (בפרק זה - ספק גז משווק); ואולם, סעיפים 13(א), 16 ו-17 לא יחולו על ספק גז לשיווק מכלים מיטלטלים למילוי חוזר שנפחם עד 12 ליטרים בלבד.
- החזקת מכלים** 16. ספק גז משווק ירכוש ויחזיק בבעלותו מכלים מיטלטלים, בקיבולת כוללת של 60 טון גפ"מ לפחות, ויסמנם כנדרש בתקן ת"י 70, ואולם רשאי הוא לבקש כי רישיונו יוגבל לשווק גפ"מ למכלים נייחים בלבד, ובמקרה זה לא יהיה חייב להחזיק ברשותו מכלים מיטלטלים.
- צוות מקצועי** 17. ספק גז משווק יפעיל את כל אלה :
- (1) מתקין גפ"מ רמה 2 ;
- (2) מתקין גפ"מ אחד לפחות בשל כל 5000 צרכנים או חלקם במערכות גז ביתיות, או מתקין גפ"מ אחד לפחות בשל כל 2000 צרכנים או חלקם במערכות גז מסחריות, חקלאיות ותעשיות; מתקין הגפ"מ יהיה ברמה המתאימה לאופי המערכות, לפי העניין.
- הספקת גפ"מ למכלים נייחים** 18. לא ימלא ספק גז משווק גפ"מ במכל נייח אלא אם כן המכל בבעלותו או בבעלות הצרכן שעמו יש לו חוזה הספקה.
- רישיונות נלווים** 19. (א) ספק גז משווק יהיה בעל רישיון או קשור בחוזה עם בעל רישיון מתאים, לפי העניין, בכל אחד מתחומים אלה :
- (1) אחסון גפ"מ במכלים מיטלטלים, אלא אם כן עיסוקו שיווק גפ"מ למכלים נייחים בלבד ;
- (2) הובלת גפ"מ ;

(3) מילוי גפ"מ במכלים מיטלטלים ואחסון גפ"מ בצובר, אם עיסוקו שיווק

גפ"מ למכלים נייחים בלבד – אחסון גפ"מ בצובר בלבד.

(ב) בלי לגרוע מהוראות פרק ב, או פרק זה, יפעיל בעל רישיון בתחום הפעילות של

אחסון גפ"מ, או מורשה מטעמו, רק מחסנים שאושרו לפי צו ההחסנה.

פרק ד' - תנאים לרישיון לעסוק בתחום הפעילות של הובלת גפ"מ

תחולת הפרק 20. בלי לגרוע מהוראות פרק ב', יחולו הוראות פרק זה על בעל רישיון בתחום הפעילות

של הובלת גפ"מ (בפרק זה - ספק גז מוביל).

רישיון נוסף 21. (א) לכלי רכב המופעל בידי ספק גז מוביל או מורשה מטעמו – בין מכלית ובין רכב

להובלת מכלים מיטלטלים – יהיה רישיון מוביל להובלת חומר מסוכן מסוג

גפ"מ, כמשמעותו בתקנות שירותי הובלה התשס"א-2001⁶, (להלן – תקנות

שירותי הובלה).

(ב) הנהגים שמפעיל ספק גז מוביל, בין אם הם עובדיו ובין עובדי מורשה שלו,

יהיו בעלי היתר, כמשמעותו בתקנות שירותי הובלה להובלת חומר מסוכן

מסוג גפ"מ, ויישאו בעת הובלת גפ"מ שטר מטען או תעודת מטען להובלת

חומר מסוכן וכרטיס בטיחות להובלת חומרים מסוכנים כמשמעותם בתקנות

שירותי הובלה.

⁶ק"ת התשס"א, עמ' 446.

- הכשרת מפעילי מיכליות** 22. ספק גז מוביל יכשיר את מפעילי המכליות שהוא מעסיק, כתנאי להעסקתם, בכל הנושאים המפורטים להלן:
- (1) הכרת תכונות וסיכונים בגפ"מ;
(2) התנהגות בהתאם לכללי הבטיחות המחייבים את אותו מיתקן המילוי;
(3) הכרת אמצעים לחיבור וניתוק מכליות במיתקן מילוי והפעלתם;
(4) הכרת מבנה ואבזרים של מכלים נייחים לאחסון גפ"מ והספקת גפ"מ לצרכנים;
(5) טיפול בתקלות בעת הספקת גפ"מ לצרכנים והתנהגות במצבי חירום.
- חניה** 23. מכליות וכלי רכב להובלת מכלים מטלטלים שמפעיל ספק גז מוביל יחנו, בשעה שאינם עוסקים בהובלה, בחניון לרכב מוביל גפ"מ.
- אמצעי פינוי וריקון** 24. בידי ספק גז המוביל גפ"מ במכליות ימצא ציוד לפינוי מכליות מן הכביש וציוד לריקון הגפ"מ מהמכליות, או שיהיה קשור בחוזה עם מי שיש בידו ציוד כאמור והוא מורשה להפעילו.

פרק ה' - תנאים לרישיון לעסוק בתחום הפעילות של מילוי גפ"מ במכלים

מיטלטלים ואחסון גפ"מ בצובר

- תחולת הפרק** 25. מבלי לגרוע מהוראות פרק ב', יחולו הוראות פרק זה על בעל רישיון בתחום הפעילות של מילוי גפ"מ במכלים מטלטלים (בפרק זה – ספק ממלא גפ"מ)
- מתקן מילוי** 26. (א) ספק ממלא גפ"מ יחזיק מיתקן מילוי אשר הפעלתו אושרה בידי המנהל.
(ב) במיתקן המילוי ימלא ספק ממלא גפ"מ רק מכלים שלו, המסומנים כשייכים לו בהתאם לצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (סימון ומילוי מכלי גז),
התשנ"א 1991⁷, או מכלים של ספקי גז בתחום הרכישה והשיווק, אשר עימם יש לו הסכמים בהתאם לצו האמור.

⁷ק"ח התשנ"א, עמ' 1040; התשנ"ד, עמ' 12; התשנ"ה, עמ' 1444

צוות מקצועי 27. (א) בכל מיתקן מילוי יועסק עובד שהוא מתקין גפ"מ רמה 2, אשר יהיה נוכח בכל שעות פעילותו של המיתקן.

(ב) ספק ממלא גפ"מ יכשיר את העובדים במיתקן המילוי, כתנאי להעסקתם על ידו, בנושאים המפורטים להלן:

(1) הכרת תכונות וסיכונים בגפ"מ ;

(2) כללי התנהגות בהתאם לכללי הבטיחות המחייבים את מיתקן המילוי ;

(3) התנהגות במצבי חירום ;

(4) כללים מקצועיים בתחום העיסוק.

פרק ו' – תנאים לרישיון לעסוק בתחום הפעילות של רכישה ושיווק מכלים שלא

למילוי חוזר

תחולת הוראות 28. (א) הוראות פרק ב' למעט סעיף 5, לא יחולו על בעל רישיון בתחום רכישה ושיווק של מכלים שלא למילוי חוזר (בפרק זה – ספק למכלים חד פעמיים), ויחולו עליו הוראות פרק זה.

(ב) המנהל רשאי להחיל הוראות נוספות מפרק ב' על ספק למכלים חד פעמיים, אם הוכח כי כמות הגז המאוחסנת אצלו מצדיקה החלת הוראות אלה כולן או חלקן.

מכלים 29. ספק למכלים חד-פעמיים יחזיק וישווק אך ורק מכלים שלא למילוי חוזר המתאימים לדרישות ת"י 844.

הובלה 30. הובלת מכלים שלא למילוי חוזר תיעשה בכפוף להוראות משרד התחבורה בעניין הובלת חומרים מסוכנים, לפי חוק שירותי הובלה.

החסנה 31. ספק למכלים חד-פעמיים יאחסן מכלים שלא למילוי חוזר במחסן מאושר על פי צו ההחסנה.

פרק ז' – תנאים לרישיון לעסוק בתחום הפעילות של רכישת גפ"מ ושיווקו לכלי

רכב בתחנות תדלוק

- תחולת הוראות** 32. הוראות פרק ב' יחולו על בעל רישיון בתחום רכישת גפ"מ ושיווקו לכלי רכב בתחנות תדלוק (בפרק זה – ספק גפ"מ לרכב), למעט סעיפים 3, 13 ו-14 ויחולו עליו הוראות פרק זה.
- סוג הגפ"מ** 33. ספק גפ"מ לרכב ירכוש, יחזיק וישווק אך ורק גפ"מ המתאים לדרישות ת"י 5202, ולמטרות הנעת רכב בלבד.
- תפעול תחזוקה ובטיחות** 34. ספק הגז יתפעל ויתחזק את תחנת התדלוק בהתאם לאמור בהוראות אשר נקבעו בתקן ישראלי ת"י 5512.

פרק ח' – הגשת בקשה

- הגשת בקשה לרישיון** 35. (א) המבקש רישיון ספק גז יגיש למנהל בקשה לפי הטופס שבתוספת השניה (להלן – הבקשה) בשלושה עותקים, בצירוף כל המסמכים שפורטו בו.
- (ב) לאחר שמצא המנהל כי המבקש עומד בתנאים המפורטים בנוהל זה, יוציא אישור על עמידה בדרישות, בציון הפרטים הדורשים השלמה כתנאי למתן הרישיון.
- (ג) המבקש ישלים את הנדרש בתוך 90 ימים מתאריך האישור; לא השלים המבקש את הנדרש במועד, יראו את הבקשה כבטלה, אלא אם כן קיבל ארכה מהמנהל; בקשה לארכה תוגש לא יאוחר מ- 14 ימים לפני תום התקופה האמורה.
- (ד) המנהל יעניק את הרישיון למבקש בתוך 30 ימים מיום השלמת הדרישות, להנחת דעתו.

- (ה) ספק גז המבקש לחדש רישיונו, יגיש בקשה כאמור בתקנת משנה (א), שלושה חדשים לפני פקיעת תוקף רישיונו ;
- (ו) המבקש להיות ספק גז בתחום רכישה ושיווק של מכלים שלא למילוי חוזר בלבד, יצרף לבקשתו הצהרה מתאימה, ויהיה פטור מהמצאת המסמכים המפורטים בסעיף 3 בטופס הבקשה.

פרק ט' – שונות

- שמירת דינים**
36. נוהל זה בא להוסיף על הוראות כל חיקוק, ולא לגרוע מהן ; ואולם הוראות צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (מתן שירות החזקה למיתקני גז התשל"ה-1975⁸ , לא תחולנה על בעלי רישיון לפי נוהל זה.
37. תחילתו של נוהל זה 30 ימים מיום פרסומו.
- הוראות מעבר**
38. (א) מי שהיה ספק גז לפני יום התחילה -
- (1) רשאי להמשיך ולפעול על פי הרישיון שבידו עד למועד פקיעתו (להלן- יום הפקיעה), ובלבד שבתוך 60 ימים מיום פרסום נוהל זה יודיע למנהל בכתב על תחומי הפעילות שלו, מבין המפורטים בסעיף 2 ;
- (2) נוהל זה יחול עליו לאחר שנתיים מיום פרסומו.
- (ב) נוהל זה יחול גם על מי שהגיש למנהל בקשה לרישיון לפני יום פרסומו והיא טרם אושרה במועד האמור.

⁸ק"ח, התשל"ה – עמ' 1744

תוספת ראשונה

(סעיף 6 (ד))

דוגמת נוהל חירום לטיפול באירוע גפ"ם
(בסיס לנוהל מפורט אשר יקבע כל ספק גז בפיקוח המפקח)

כללי

1. בסעיף זה יציין הארגון את הפרטים העיקריים, לדוגמה:
 - א. נתונים כלליים על כל אתר, בכלל זה כתובת ונקודת ציון.
 - ב. כמויות הגפ"ם המאוחסן, צורת האחסון, סוגי המכלים וכיוצא באלה.
 - ג. סוג הפעילות המבוצעת (כולל הערכת סיכונים, אם קיימת, שתצורף כנספח לנוהל).

פעולות מניעה

2. בסעיף זה יפורטו פעולות מניעה עיקריות בלבד שנקטו ברגיעה, או יינקטו בשעת חירום, בהתייחס לכל מיתקן במגמה להקטין או למנוע סכנה ככל האפשר.

המטרה

3. בסעיף זה תצויין מטרת הנוהל, לדוגמה: מטרת הנוהל להגדיר אחריות/ סמכויות וסדר פעולות בעת אירועי גפ"ם.

אחריות וסמכות הפעלת הנוהל

4. בסעיף זה יוגדר מי הגורם המוסמך להפעיל את הנוהל ומהן אמות המידה להפעלתו.

השיטה

5. בסעיף זה יפורט סדר הפעולות העיקרי שיש לבצע מרגע קבלת ההודעה על אירוע גפ"ם לסיומו, לדוגמה:

- א. קבלת ההודעה על האירוע.
- ב. דיווח והפעלת הגורמים הפנימיים והחיצוניים, הכל כמפורט להלן.
- ג. הערכת סיכונים ראשונית.
- ד. טיפול באירוע הכולל: איתור התקלה, ניטרול, איטום וכו'.
- ה. הערכת סיכונים נוספת.
- ו. חבירה עם הגורמים החיצוניים.
- ז. תום אירועים - חזרה לכשירות.
- ח. תחקיר והפקת לקחים (בתוך חודש ימים לכל המאוחר).
- ט. יישום הלקחים.

השלבים

6. בסעיף זה יפורטו השלבים לטיפול באירוע. ניתן באופן עקרוני להבחין בכל אירוע

במספר שלבים:

- א. שלב ראשון - התגובה המיידית;
- ב. שלב שני - המענה הראשוני;
- ג. שלב שלישי - המענה המשלים;
- ד. שלב רביעי - השיקום.

7. בכל שלב יש לפרט את כל המשימות המחייבות את כל בעלי התפקידים לדוגמה:

א. שלב ראשון - התגובה המיידית:

(1) קבלת ההודעה על האירוע, איסוף ורישום פרטים - מקום מדויק, כמות הגפ"מ,

סוג התקלה, נפגעים וכו'.

(2) דיווח והפעלה:

(א) גורמים פנימיים: בעלי תפקידים, צוותים מפעליים.

ב) גורמים חיצוניים: שירותי כיבוי, מגן דוד אדום, משטרת ישראל, מרכז מידע ארצי לחמרים מסוכנים של פיקוד העורף, המשרד לאיכות הסביבה, הרשות המקומית, בתי חולים, מרכז ההרעלות בבית החולים רמב"ם בחיפה וכיוצא באלה.

3) השתלטות על מוקד האירוע תוך גילוי, זיהוי והערכת סיכונים ראשונית.

4) פינוי עובדים ומבקרים לנקודות ריכוז.

ב. שלב שני - המענה הראשוני:

1) המשך השתלטות על אירוע, ניטרול החומרים המסוכנים.

2) המשך פעולות ניטור והערכת סיכונים בשיתוף צוותי איכות הסביבה.

3) ייעוץ בנושאים הקשורים באירוע.

ג. שלב שלישי - המענה המשלים

1) סיום השתלטות וניטרול החומר.

2) השלמת פינוי עובדים ממקום הסכנה.

3) ביצוע פעולות גילוי, זיהוי והערכת סיכונים לשלילת ממצאים ומזהמים באויר.

ד. שלב רביעי - שלב השיקום:

1) סילוק הפסולת המסוכנת וההריסות;

2) שיקום והכשרת מערכות לשימוש;

3) החזרת המצב לקדמותו;

4) ביצוע בקרת נזקים;

5) תחקיר, הפקת לקחים ויישום.

הגדרת צוותים למשימות

8. יש להגדיר בטבלה את כל בעלי התפקידים כולל משימות בכל שלב ושלב, ואת מערך החירום, ולפרט לכל צוות את משימותיו לפי שלבים, כמפורט בדוגמה שלהלן :

מספר סידורי	הצוות והרכבו	משימה כללית	התגובה המיידית	המענה הראשוני	המענה המשלים	השיקום
1.	צוות טיפול באירוע.	ביצוע פעולות השתלטות על המוקד .	קבלת ההודעה, השתלטות מיידית על מוקד האירוע.	ניטרול החומר המסוכן.	סיום פעולות ההשתלטות על המוקד.	סילוק הפסולת המסוכנת והחזרת המצב לקדמותו.

מינהלה

9. בסעיף זה יפורטו האמצעים הדרושים לצורך טיפול בתקרית, בתחומים :

- א. כח אדם ;
- ב. רכב ;
- ג. מלגזות וכלי הרמה אחרים ;
- ד. אמצעים טכניים אחרים (לפרט בנספחים).

שליטה

10. בסעיף זה יפורטו אמצעי השליטה באירוע, כמו אמצעי קשר - טלפון, אלחוט, איתורית וכיוצא באלה.

שונות

11. בסעיף זה תצויין תדירות תרגול הנוהל, לדוגמה :
"נוהל זה יתורגל אחת לחצי שנה לפחות".

12. נספחים כגון :

נספח א' - רשימת תיוג.

- (1) מטה החירום במפעל - רשימה שמית, תפקידים, כתובות וטלפונים ;
- (2) רשימת צוותי החירום במפעל - שמות, כתובות, טלפונים, ופרטים כאמור לגבי ממלאי מקום במקרה של העדרות.
- (3) גורמי חוץ – משטרת ישראל, כיבוי אש, המשרד לאיכות הסביבה, מגן דוד אדום, הרשות המקומית, משרד הבריאות, משרד התעשיה, המסחר והתעסוקה, מרכז המידע הארצי לחמרים מסוכנים בפקוד העורף.
- (4) מפעילי ציוד מכני הנדסי.

נספח ב' - הערכת סיכונים וטווחי סכנה לחומרים הבעייתיים ביותר במפעל.

נספח ג' - נתונים הדרושים בעת אירוע :

- (1) נתונים על המיתקן ;
- (2) נתונים על גפ"מ במיתקן ;
- (3) דפי מידע על גפ"מ ;
- (4) תרשים המיתקן - ציון מוקדים/ מיתקנים עיקריים ;
- (5) תרשים המיתקן או מפה, אם קיימים.

נספח ד' - אמצעים טכניים :

- (1) אמצעי התגוננות אישיים ולא אישיים ;
- (2) אמצעי ניטור ;
- (3) ציוד כיבוי וחילוץ ;
- (4) אמצעי התראה ;
- (5) ציוד וחומרי ניטרול ;

(6) מערכת קשר חירום ;

(7) ציוד מכני הנדסי.

נספח ה' - הגדרות ומושגים.

תוספת שניה

בקשה לרישיון ספק גז

1. (א) פרטים על המבקש

שם מלא:		מס' ת"ז / ח"פ:
מען:		דואר אלקטרוני:
טל:	פקס:	טל. נייד:

(ב) פרטי המנהל האחראי על עסקי הגז של המבקש, כנדרש בסעיף 3(1) או (2)

לנוהל, אם שונה מהמבקש, או אם המבקש הוא תאגיד.

שם מלא:		מס' ת"ז:
מען:		דואר אלקטרוני:
טל:	פקס:	טל. נייד:

2. תחום הרישיון המבוקש

(סמן X במקום המתאים)

חדש חידוש

--	--

רכישת גפ"מ ושיווק במכלים מיטלטלים ונייחים

--	--

רכישת גפ"מ ושיווק למכלים נייחים בלבד.

--	--

אחסון גפ"מ במכלים מיטלטלים

--	--

הובלת גפ"מ

--	--

מילוי גפ"מ במכלים מיטלטלים ואחסון גפ"מ בצובר

--	--

רכישת גפ"מ ושיווק במכלים שלא למילוי חוזר

--	--

רכישת גפ"מ ושיווק לכלי רכב בתחנות תדלוק

3. מסמכים מצורפים לבקשה לרישיון או לבקשה לחידוש:

חדש	חידוש
√	√
√	√
√	√
√	√
√	√
√	√
√	√
√	√

א. עמידה בתנאים

- (1) הוכחת ניסיון של שלוש שנים לפחות, של המנהל האחראי על עסקי הגז, בעיסוק בענף הגז (לא נדרש לעיסוק בתחום רכישת גפ"מ ושיווקו לכלי רכב בלבד).
- (2) הצהרת מנכ"ל או בעלי החברה החתומה והמאושרת על ידי עורך דין, כי החברה אינה תאגיד קשור לשום ספק גז אחר. אם החברה הנה תאגיד קשור יש להצהיר ולהבהיר למי מספקי הגז קשורה החברה.
- (3) חוות דעת משפטית המעידה האם החברה הנה תאגיד קשור כהגדרתו בחוק ניירות ערך.
- (4) פוליסת ביטוח אחריות צד ג', אחריות מקצועית ואחריות מוצר המכסה תחומי פעילות של ספק הגז, בהיקף של לא פחות מ – 5 מיליון דולר לאירוע בודד, הכוללת התחייבות של המנכ"ל להודיע למנהל על כל שינוי בתנאי הפוליסה.
- הערה: המבקש רישיון חדש יצרף לבקשתו את הצעת הביטוח, ויבצע את ההתקשרות לאחר קבלת האישור העקרוני של המנהל.
- (5) הוכחת קיום מוקד חירום לרבות מסמכי הוראות פעולה במקרה חירום, כולל מספרי טלפון של מוקד חירום וכולל חוזה התקשרות עם המוקד, אם אינו מופעל על ידי המבקש.
- (6) שם ורישיון של המועסק על ידי המבקש/ספק הגז כאחראי בטיחות.
- (7) שם ורישיון של המועסק על ידי המבקש/ספק הגז כמפקח על הבטיחות, כולל העתק חוזה התקשרות, אם אינו עובד של המבקש.

ב. מסמכים נוספים לתחום רכישת גפ"מ ושיווקו במכלים מיטלטלים ונייחים

	√
√	
√	√

(1) העתק הזמנה או חשבון פרופורמה לרכישת מכלים בקיבולת כוללת של 60 טון גפ"מ

הערה: המבקש יצרף לבקשתו חשבון פרופורמה, ויבצע את הרכש לאחר קבלת האישור העקרוני של המנהל. להוכחת הביצוע נדרש אישור מעבדה על התאמה לתקן ת"י 70 של המכלים לאחר קבלתם (אינו נדרש לתחום שיווק גפ"מ למכלים נייחים בלבד).

(2) הצהרה מאושרת בידי עורך דין על העסקת מתקיני גפ"מ ביחס המתאים למספר הצרכנים בהתאם לסעיף 17 לנוהל.

(3) העתק חוזה עם ספקי גז בתחום פעילות האחסון, ההובלה ומילוי מכלים מיטלטלים, אם אינם כלולים ברישיון המבוקש.
הערה: לעוסק בתחום שיווק גפ"מ למכלים נייחים בלבד, לא נדרש הסכם לאחסון, וההסכם לתחום מילוי מכלים יתייחס לאחסון בצובר בלבד.

ג. מסמכים נוספים לתחום הפעילות של אחסון גפ"מ

√	√
---	---

פרוט המחסנים המאושרים שמפעיל המבקש

ד. מסמכים נוספים לתחום הפעילות של הובלת גפ"מ

✓	✓
✓	✓

- (1) פירוט כלי הרכב והנהגים להובלת גפ"מ שמפעיל המבקש, עם העתקי הרישיונות וההיתרים להובלת חמרים מסוכנים שנתן משרד התחבורה;
- (2) פירוט אמצעים לפינוי כלי הרכב וריקון גפ"מ או העתק חוזה עם נותן שירותים מתאים.

ה. מסמכים נוספים לתחום מילוי גפ"מ במכלים מטלטלים ואחסון גפ"מ בצובר

✓	✓
---	---

פירוט מיתקני המילוי המאושרים על ידי המנהל שמפעיל המבקש

ו. מסמכים נוספים לתחום רכישת גפ"מ ושיווקו לכלי רכב

✓	✓
---	---

פירוט תחנות התדלוק שמפעיל המבקש

4. הצהרת המבקש / ספק הגז

אני הח"מ מצהיר בזה כי -

1. אני מכיר את כל סעיפי נוהל למתן רישיון ספק גז, וכל חיקוק והוראות כל דין אחר הקשורים בבטיחות עבודה בגפ"מ ואקפיד למלא אחריהם ועל מילויין על ידי כל מורשה ועובד הפועל מטעמי ;
2. ידוע לי כי המנהל רשאי לקבל מהמשטרה כל רישום פלילי הנוגע לי (לגבי יחיד) ולכל נושא משרה בכיר (לגבי תאגיד), ואני מסכים לכך.

שם	תפקיד	חתימה	תאריך
----	-------	-------	-------

אישור עורך דין

שם עו"ד	חתימה	תאריך
---------	-------	-------